

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CẤP CƠ SỞ

✎ Phạm Văn Tâm

TP. Quản lý KHCS Sở KH&CN Vĩnh Long

Khoa học và Công nghệ là nền tảng và động lực, là khâu đột phá của quá trình công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước - Đó là quan điểm nhất quán của Đảng, Nhà nước trong thực hiện nhiệm vụ chính trị. Hiến pháp 2013 đã khẳng định vị trí, vai trò và tầm quan trọng của việc phát triển Khoa học và Công nghệ trong giai đoạn mới, nhằm mục tiêu đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại vào năm 2020. Tại buổi lễ công bố Ngày khoa học và công nghệ Việt Nam 18-5, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng cũng đã khẳng định tầm quan trọng của KH&CN đối với sự phát triển của đất nước: "... Quốc gia nào có năng lực cạnh tranh cao sẽ có nhiều cơ hội để vượt lên. Cạnh tranh giữa các quốc gia suy cho cùng là cạnh tranh nguồn vốn tri thức, thể hiện qua chất lượng nguồn nhân lực và trình độ khoa học công nghệ".

Nghị quyết 02-NQ/HNTW ngày 24/12/1996 của Ban chấp hành Trung ương Đảng (Khoá VIII) về định hướng phát triển KH&CN trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Như một luồng gió mới, ngành khoa học đã được quan tâm đầu tư, hàng loạt chính sách ra đời, từng bước đưa hoạt động khoa học và công nghệ vào vị trí then chốt.

Trong những năm qua, ngành khoa học và công nghệ cả nước nói chung, của tỉnh Vĩnh Long nói riêng từng bước thể hiện

được vai trò then chốt và có nhiều chuyển biến tích cực, với sự quan tâm của lãnh đạo tỉnh, sự chung sức của các ngành, các cấp đã tạo điều kiện cho hoạt động khoa học và công nghệ cấp cơ sở ở tỉnh Vĩnh Long từng bước phát triển. Hoạt động nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ ở các sở, ngành, các trường đại học, cao đẳng, các tổ chức hoạt động khoa học và công nghệ (sở, ngành) ngày được đầu tư thực hiện, giải quyết những khó khăn vướng mắc trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị và nhu cầu trong đời sống, sản xuất của người dân. Hàng năm ngân sách của tỉnh đã đầu tư hàng tỷ đồng để thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học, các dự án ứng dụng cho các sở, ngành (2 tỷ đồng cho năm 2015 và 2016, tăng lên 3 tỷ đồng cho năm 2017) và đầu tư cho hoạt động khoa học và công nghệ cấp huyện 1,7 tỷ/năm.

Từ 2015 đến nay, có gần 100 đề tài, dự án tại các sở, ngành được triển khai thực hiện, các đề tài, dự án tập trung chủ yếu trong lĩnh vực chăn nuôi, trồng trọt chiếm 90%, còn lại thuộc lĩnh vực y tế, môi trường, công nghệ thông tin. Bên cạnh đó, hoạt động khoa học và công nghệ tại các huyện, thị xã, thành phố (cấp huyện) ở Vĩnh Long ngày một thể hiện được vai trò của mình và có đóng góp tích cực cho sự phát triển kinh tế xã hội ở địa phương. Bên cạnh hoạt động quản lý nhà nước về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng, sở hữu trí tuệ,

an toàn bức xạ được triển khai nhịp nhàng và phát huy hiệu quả; ý thức chấp hành pháp luật về khoa học và công nghệ của người dân và các doanh nghiệp được nâng lên; công tác nghiên cứu, ứng dụng các tiến bộ khoa học và công nghệ cũng từng bước đi vào thực tiễn đời sống, sản xuất của người dân, điển hình như: các mô hình cung cấp thông tin về tiến bộ khoa học và công nghệ cho vùng nông thôn đã được triển khai rộng khắp các địa phương trong tỉnh, tính đến nay, toàn tỉnh đã xây dựng được hơn 100 mô hình phục vụ tốt nhu cầu khai thác thông tin về các tiến bộ khoa học ứng dụng vào trong sản xuất và đời sống; trên 200 mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN đã được đầu tư xây dựng trong 03 năm từ 2015 - 2017 như: các mô hình trồng nấm bào ngư, nấm rơm; các mô hình tưới phun cho rau màu và cây ăn trái... Nổi bật là mô hình ứng dụng tưới phun trên cải sả lách xoong tại xã Thuận An và trên bưởi Năm roi xã Mỹ Hòa, thị xã Bình Minh. Mô hình tưới phun giúp giảm sức lao động, tăng hiệu quả sản xuất, được người dân tiếp nhận và tự nhân rộng. Đến nay, có 133 ha trồng cải sả lách xoong ở Thuận An chiếm 95% diện tích canh tác và 900 ha trồng bưởi Năm roi ở xã Mỹ Hòa, thị xã Bình Minh đã áp dụng hệ thống tưới phun.

Nhìn chung, hoạt động khoa học và công nghệ cấp cơ sở tại các sở, ngành và cấp huyện ở Vĩnh Long trong những năm qua đã đạt được những thành tích đáng khích lệ. Tuy nhiên, để hoạt động KH&CN cấp cơ sở ngày một hiệu quả hơn, có đóng góp tích cực hơn trong phát triển kinh tế xã hội ở địa phương, cần thực hiện một số giải pháp sau:

1. Nhà nước phải tạo môi trường pháp lý đồng bộ theo hướng thuận lợi về cơ chế

chính sách, đặc biệt là cơ chế về tài chính phải thông thoáng theo hướng khoán nội dung công việc trong công tác nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ.

2. Có chế độ ưu đãi cho hoạt động nghiên cứu khoa học. Ưu đãi về chính sách tiền lương cho lực lượng quản lý và ưu đãi về chế độ phụ cấp trách nhiệm, khen thưởng những thành tích xuất sắc trong hoạt động nghiên cứu, ứng dụng để kịp thời động viên khuyến khích lực lượng tham gia thực hiện đề tài, dự án.

3. Tăng cường công tác đào tạo, tập huấn nghiệp vụ, học tập kinh nghiệm trong và ngoài nước cho cán bộ quản lý khoa học, nhằm nâng cao năng lực công tác và trình độ chuyên môn, đáp ứng nhu cầu quản lý.

4. Tích cực tuyên truyền, phổ biến pháp luật về khoa học và công nghệ nhằm nâng cao ý thức cho người dân, cơ sở sản xuất, doanh nghiệp và nhà quản lý.

5. Tranh thủ sự quan tâm, ủng hộ của lãnh đạo tỉnh, lãnh đạo Sở, Ngành và lãnh đạo cấp huyện trong công tác đầu tư tiềm lực cho phát triển khoa học và công nghệ.

6. Vận động các tổ chức, cá nhân, các nhà khoa học tham gia nghiên cứu khoa học; xúc tiến chia sẻ và ứng dụng những thành tựu khoa học và công nghệ vào thực tiễn sản xuất và đời sống.

Mong rằng những giải pháp cơ bản nêu trên sẽ làm cơ sở thúc đẩy cho hoạt động khoa học và công nghệ cấp cơ sở ở các sở, ngành và cấp huyện ngày một phát triển, đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội ở của tỉnh, khẳng định được vai trò then chốt của khoa học và công nghệ trong sự nghiệp công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước./.